

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนา เศรษฐกิจที่จะให้โค่นลึกลงนั้นประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญหลายประการ คือ
ทุน กำลังคน ทรัพยากรธรรมชาติ และความก้าวหน้าทางเทคนิค ในปัจจัยทั้งสี่อย่างนี้ มี
อยู่เพียงปัจจัยเดียวที่เป็นสิ่งที่มีชีวิต มีกำลังภายใน และกำลังสมอง ปัจจัยนั้นก็คือ กำลังคน
หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า แรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่ง เพราะนอกจาก "คน"
จะเป็นผู้ใช้แรงงาน และความรู้ในวิชาการต่าง ๆ นำทุนและทรัพยากรธรรมชาติมาสร้าง
เป็นผลผลิตและบริการต่าง ๆ ขึ้นแล้ว "คน" ก็ยังเป็นผู้ใช้ผลผลิตและบริการนั้น ๆ ด้วย การที่
มีผู้ใช้ผลผลิตและบริการต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้
ตรงกันข้าม ถ้ามีผลผลิตและบริการ แต่ประชาชนไม่อาจเข้าใช้ได้เพราะขาดอำนาจซื้อ ผู้ผลิต
สิ่งของหรือบริการก็ยอมขาดทุนเหตุจูงใจที่จะผลิตสิ่งของเพิ่มขึ้นหรือประวิญญูของใช้แปลก ๆ
ใหม่ ๆ ออกมาสู่ท้องตลาด การพัฒนา เศรษฐกิจก็มีขึ้นไม่ได้

ด้วยเหตุนี้ การว่างงานและการมีงานทำของพลเมืองในแต่ละประเทศจึงเป็น
เรื่องที่น่าสนใจ และเป็นภาระอันสำคัญของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบปัญหา เรื่องแรงงานของชาติ
อันจะมีผลกระทบกระเทือนถึงภาวะเศรษฐกิจ และความมั่นคงของรัฐ จริงอยู่ไม่มีรัฐบาลของ
ประเทศใดในโลกที่จะสามารถจัดให้พลเมืองของประเทศมีงานทำได้ทุกคนโดยไม่มีการว่างงาน
เลย แต่อย่างไรก็ดี การช่วยให้ คนมีงานทำมากที่สุดนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้โดยรัฐบาลเป็นผู้
สนับสนุนด้วยการจัดวางแผนระยะยาวในด้านการฟื้นฟูอุตสาหกรรม การส่งเสริมการเกษตร
การจัดระบบค่าจ้างให้เป็นธรรม และอื่น ๆ และโดยหลักการ รัฐบาลจำเป็นต้องรับผิดชอบ
ในการป้องกันไม่ให้เกิดการว่างงานมาก หรือพยายามให้เกิดการว่างงานน้อยที่สุด และปรับปรุง
การใช้แรงงานให้มีประโยชน์อย่างเต็มที่เพราะถ้าพิจารณาจากกันแต่เพียงผิวเผิน อาจมีผู้ลงความ
เห็นว่า ผู้ว่างงานในประเทศเกษตรกรรมเค็กรอนน้อยกว่าผู้ว่างงานในประเทศอุตสาหกรรม

เพราะพลเมืองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร แม้จะว่างงานที่ว่างงานเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง พอถึงฤดูทำนาหรือฤดูที่ทำกรเพาะปลูกได้ ก็เริ่มทำงานใหม่ แต่เมื่อพิจารณาให้ลองแท้ยิ่งขึ้นโดยคำคำนึงถึงสภาวะการทำงานไม่เต็มที่ ซึ่งเป็นลักษณะของการว่างงานในประเทศที่กำลังพัฒนาทางอุตสาหกรรมแล้ว กลับจะเห็นว่า การว่างงานในประเทศเกษตรกรรมมีลักษณะเป็นการเคลื่อนแปง และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายยิ่งกว่า 1/ นอกจากนี้การว่างงานในประเทศไทยยังมีลักษณะที่น่าสนใจในแง่ที่ว่าโดยเฉลี่ยแล้ว อัตราการว่างงานมีน้อยมาก จากการสำรวจแรงงานเมื่อเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2516 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปรากฏว่า ประชากรในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ ที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 2,067,510 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 1,060,860 คน เป็นผู้มีงานทำ 1,044,980 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 98.5 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน และเป็นผู้ไม่มีงานทำ 15,880 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.5

ถ้าถือตามผลการสำรวจข้างต้น ย่อมถือได้ว่าไม่มีผู้ไม่มีงานทำในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ เพราะอัตราการไม่มีงานทำเพียงร้อยละ 1.5 นับว่าไม่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่หากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว ยังมีผู้ไม่มีงานทำแอบแฝงอยู่เป็นจำนวนมาก คือ แอบแฝงอยู่ในจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งมีถึงร้อยละ 35.5 ของจำนวนประชากรทั้งสิ้น หากจะนำผู้ทำงานบ้านเพียงกลุ่มเดียวขึ้นมาพิจารณา ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 33.5 ของผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ก็เชื่อแน่ว่าส่วนมากต้องการทำงาน และจากข้อเท็จจริงที่สำรวจพบก็คือ จำนวนการบรรจุนั้นมักจะน้อยกว่าตำแหน่งงานที่ว่างอยู่ ทั้ง ๆ ที่มีผู้สมัครงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้สมัครงานไม่มีความรู้ความสามารถตามที่นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องการ 2/ (รายละเอียดดูได้จากตารางที่ 1)

1/ ฉ้น วงษ์ศักดิ์ "แรงงานล้นตลาด" วารสารแรงงานสัมพันธ์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (โรงพิมพ์กรุงศิลป์, กรุงเทพมหานคร : 2516) หน้า 15

2/ ป๋ายวิชัย "สถานการณ์แรงงานของประเทศไทยในปัจจุบัน" วารสารแรงงานสัมพันธ์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 4 (บริษัทกรพิมพ์, กรุงเทพมหานคร : 2516) หน้า 35

ตารางที่ 1 ตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และผู้ได้รับการบรรจุ ปี 2507
ถึง 2516 ในเขตนครหลวง

ปี	ตำแหน่ง งานว่าง	ผู้สมัคร งาน	ผู้ได้รับการบรรจุ		ร้อยละของผู้ ได้รับการ บรรจุต่อ ตำแหน่ง ว่างงาน	ร้อยละของผู้ ได้รับการ บรรจุต่อ ผู้สมัคร
			บริการ รัฐบาล	บริการ เอกชน		
2507	10,204	10,780	6,637	6,311	65.0	61.6
2508	13,940	14,985	8,105	5,572	58.1	54.1
2509	14,601	16,410	7,452	6,422	51.0	45.4
2510	13,765	12,955	6,805	7,840	49.4	52.5
2511	13,552	15,911	6,928	11,524	51.1	43.5
2512	14,171	18,628	7,659	14,396	54.0	41.1
2513	14,947	21,557	8,637	14,423	57.8	40.0
2514	21,666	38,280	11,466	15,587	52.9	29.9
2515	33,944	60,587	18,769	16,014	55.3	30.1
2516	52,715	61,443	25,352	14,864	48.1	41.3

แหล่งข้อมูล : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

สถิติแรงงาน 2515 - 2516

กล่าวโดยทั่วไป ถ้าจำนวนผู้ว่างงานขึ้นลงอยู่ระหว่าง 3 - 5 % ของประชากร ในวัยทำงานทั้งหมด ก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์พอใจ และไม่เป็นที่คอเศรษฐกิจของชาติ ^{3/} ในบางกรณีการว่างงานในเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวก็ยังอาจเป็นประโยชน์ในด้านสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้ เมื่ออุตสาหกรรมของประเทศขยายตัวขึ้นอย่างกระชั้นชิดทั้งการว่างงานระหว่าง 3 - 5 % ยังสามารถช่วยควบคุมไม่ให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ (inflation) ได้ด้วย แรงงานที่ว่างอยู่ก็นำไปใช้สำหรับโครงการใหม่ ซึ่งต้องการบรรจุคนงานในทันที เช่น ในระยะที่รัฐบาลเร่งพัฒนาโครงการต่าง ๆ โดยได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เป็นต้น ปัญหาที่ยากกันเนื่องจากการว่างงานจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่ออัตราการว่างงานขึ้นสูงถึง 10 % หรือมากกว่านั้น ^{4/} และถ้าสถิติการว่างงานสูงย่อมเป็นผลรบกวนกระทบกระเทือนถึงตัวผู้ว่างงานเอง แก่ครอบครัวของผู้ว่างงานแก่วงการเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ จึงอยู่ มาตรการช่วยเหลือบางอย่างของรัฐ เช่น การประกันสังคม การจ่ายเงินชดเชยการว่างงาน หรือ การช่วยเหลือประการอื่น ๆ จะสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ว่างงานได้บ้างก็เป็นเพียงส่วนน้อยและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ผลร้ายที่เกิดทางจิตใจนับว่ารุนแรงที่สุดเพราะอาจทำให้ผู้ว่างงานลดหย่อนความกระตือรือร้นทางความนึกคิด ซากความใฝ่ฝันทะเยอทะยาน สำหรับอนาคต ทั้งอาจเป็นทางนำไปสู่ความเกียจคร้าน ท้อถอยและไม่รีบช่วยตัวเอง คงปล่อยให้ชีวิตดำเนินไปตามยถากรรม

ผู้ว่างงานเมื่อขาดรายได้ย่อมเป็นภาระแก่รัฐบาลในอันที่จะต้องยื่นมือเข้าช่วยเหลืออย่างน้อยที่สุดก็เพื่อไม่ให้ผู้ว่างงานถึงกับต้องอดตาย เป็นการเพิ่มงานและเพิ่มงบประมาณของรัฐบาล ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และในทำนองเดียวกัน ผู้ว่างงานถ้ายังเป็นผู้เยาว์ก็ย่อมเป็นภาระแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือญาติมิตรที่จะต้องให้การช่วยเหลือ หรือ หากเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบในครอบครัว การดำรงชีวิตในครอบครัวก็จะไม่ราบรื่น มีการทะเลาะเบาะแว้งผลจากการที่ขาดความมั่นคงในการหารายได้ของหัวหน้าครอบครัว อาจทำให้เด็กในอุปการะขาดการเอาใจใส่ดูแล และกลายเป็นเด็กเถร เติบโตมาแต่สังคมนิววัน

^{3/} Sargent P. Florence, Labour, (Hutchinson's University Library, 1963),

P. 150

^{4/} Ibid P. 153

ข้างหน้า ๑

การว่างงานอาจทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็น
อย่างมากที่จะต้องศึกษาและคาดคะเนแนวโน้มของการมีงานทำ เพราะสถิติที่โดยอมเป็น
ประจักษ์ ซึ่งมีที่เชื่อถือได้ เห็นสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
ในอนาคต

ในการศึกษาแนวโน้มของการมีงานทำนี้ ผู้เขียนจำกัดการศึกษาวิเคราะห์
เฉพาะในเขตเทศบาลนครกรุงเทพมหานคร เพราะในเขตนี้มีความเจริญทางเศรษฐกิจและ
สังคมรวดเร็วกว่าจังหวัดในส่วนภูมิภาค และยังเป็นศูนย์กลางของการทำงานและการศึกษา
มีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานและวัยศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมาอาศัยอยู่ในเขต
เทศบาลนครกรุงเทพนี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงคิดว่าเขตนี้จะเป็นแหล่งให้ขอเท็จจริง
ข้อมูลเหตุ และสถิติตัวเลขต่าง ๆ ได้ดีกว่าที่จะเชื่อได้ว่า ผลการศึกษาวิเคราะห์จะเป็น
ประโยชน์แก่การพิจารณาการมีงานทำของประชากรในเขตเทศบาลนครกรุงเทพได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มประชากรผู้มีงานทำในเขตเทศบาลนครกรุงเทพในปี
พ.ศ. 2518 ถึง 2522 ว่า จะมีผู้มีงานทำในแต่ละปีเป็นจำนวนเท่าไร และผู้มีงานทำ
เหล่านี้ มีสถานภาพการทำงานเป็นอย่างไร สำเร็จการศึกษาชั้นไหน และประกอบอาชีพ
ต่าง ๆ เป็นจำนวนเท่าไร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
ทราบขอเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะเป็แนวทางในการแนะแนวอาชีพแก่ผู้ประสงค์จะทำงานหรือ
ประกอบการพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพเพิ่มขึ้น
2. เพื่อพัฒนาระเบียบวิธีทางสถิติที่อาจใช้ได้ในการหาแนวโน้มจำนวน
ประชากรผู้มีงานทำในอนาคตได้

5/ ฝ่ายวิจัย "ขอเท็จจริงบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมในชนบท"

วารสารแรงงานสัมพันธ์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 7 (บทวิชาการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร : 2516)

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและจำนวนของผู้มีงานทำ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแรงงานของหน่วยสถิติแรงงาน กองสำรวจประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2507 ถึง 2516 ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จำนวนผู้มีงานทำ โดยจำแนกตามชั้นการศึกษาที่เรียนสำเร็จ 6 ระดับ ดังนี้

- 1.1 ไม่มีการศึกษา
- 1.2 ประถมศึกษา
- 1.3 มัธยมศึกษา
- 1.4 มหาวิทยาลัย
- 1.5 ปริญญาตรี
- 1.6 อื่น ๆ และไม่ทราบระดับการศึกษา

2. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จำนวนผู้มีงานทำ โดยจำแนกตามสถานภาพทำงาน ออกเป็น 6 หมวด ดังนี้

- 2.1 นายจ้าง
- 2.2 ลูกจ้างรัฐบาล
- 2.3 ลูกจ้างเอกชน
- 2.4 ทำงานส่วนตัว
- 2.5 ทำงานให้แก่ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง
- 2.6 ไม่ทราบสถานภาพ

3. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จำนวนผู้มีงานทำ โดยจำแนกตามอาชีพ 8: อาชีพ คือ

- 3.1 ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาความรู้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน
- 3.2 ผู้ปฏิบัติงานบริหารธุรกิจและจัดดำเนินการ
- 3.3 ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเสมียน
- 3.4 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า
- 3.5 เกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ ผู้ทำเหมืองแร่ ผู้คอยย่อยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน

- 3.6 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม
- 3.7 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ การกีฬา และการเล่นต่าง ๆ
- 3.8 ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมวิธีซึ่งมีใ้จำแนกไว้ในหมวดอื่น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยยอมรับตามข้อตกลง ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจแรงงานในปี พ.ศ. 2507 ถึง 2516 มีความถูกต้องและเชื่อถือได้
2. ข้อมูลของการวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่ไ้จากประชากรที่อยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลและครัวเรือนพิเศษเท่านั้น ครัวเรือนที่มีลักษณะนอกเหนือจากที่กล่าวนี้ ถือเป็นครัวเรือนสถาพรซึ่งไม่อยู่ในขอบข่ายของการวิจัย
3. ข้อมูลของการวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่ไ้จากประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯ เท่านั้น ประชากรที่อยู่ในเขตอื่น ๆ จะไม่คำนึงถึงทั้งสิ้น
4. ข้อมูลของการวิจัยนี้ ถือเป็นผลรวมของตัวประกอบหลายตัว (Combined effect) ซึ่งมีการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ในระยะยาว อันทำให้เกิดผลกระทบสะท้อนต่อข้อมูล ผลรวมดังกล่าวนี้ คຸ້มรวมไว้ซึ่งประกอบต่าง ๆ เช่น ความเติบโตของประชากรการเปลี่ยนแปลงในสภาพภูมิศาสตร์ วัฏจักร ฤดูกาล แนวโน้ม และความแปรปรวนอื่นๆ
5. ความเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้ปฏิบัติงานทำตามเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ เป็นไปตามลักษณะของเส้นกราฟโพลีโนเมียลแบบใดแบบหนึ่ง

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แม้จะไ้พยายามไ้ไ้ความสมบูรณ์ที่สุดแล้วก็ตาม แต่ส่วนส่วเหตุอื่นจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนต่อผลของการวิจัย คือ

1. ข้อมูลที่นำมาศึกษาครั้งนี้มีไร้ข้อมูลที่เตรียมไว้เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของประชากรที่มุ่งานทำโดยเฉพาะ แต่มีวัตุประสงค์จะรวบรวมข้อมูลในเรื่องทั่ว ๆ ไปของประชากรในประเทศ การศึกษาครั้งนี้จึง เป็นการนำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์ไ้มากที่สุดครั้งนั้น รายละเอียดและปัจจัยบางอย่างที่ควรจะนำมาพิจารณาวิเคราะห์จึงบกพร่องไป
2. ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ไ้จากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) อันเกิดจากข้อบกพร่องของวิธีการต่าง ๆ ไ้แก่ การคัดลอก การจดบันทึก การพิมพ์คำขอบ ที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ถูกสำรวจ ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากพนักงานเจ้านับ ฯลฯ

ความหมายของค่าที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวโน้ม (Trend) แนวโน้มในที่นี้ หมายถึงแนวโน้มตามลำดับอนุกรมเวลา (Secular Trend) คือ การเติบโตหรือลดถอยของข้อมูลในระยะยาว โดยจัดเรียงไปตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น และมีการเคลื่อนไหวเป็นวัฏจักร (Cyclical Movements) แต่ไม่รวมถึงการแปรผันตามฤดูกาล (Seasonal Variation) เพราะข้อมูลที่ไคมีหน่วยเป็นปี ความแปรผันตามฤดูกาลจึงถูกสกัดออกไป และไม่รวมถึงการแปรผันโดยบังเอิญหรือไม่สม่ำเสมอ (Accidental or Irregular Variation) เพราะไคมีข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้ว ความแปรปรวนต่าง ๆ จึงถูกสกัดออกไป
2. ประชากร หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯ
- ✓ 3. ผู้มีงานทำ
บุคคลทุกคนที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไปซึ่งนับว่าเป็นผู้มีงานทำได้แก่
 - 3.1 บุคคลซึ่งในสลิปคำแห่งการสำรวจทำงานโดยรับค่าจ้าง เงินเดือน ส่วนแบ่ง หรือค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่น หรือ
 - 3.2 บุคคลซึ่งไม่ได้ทำงานในสลิปคำแห่งการสำรวจ แต่ยังคงมีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือธุรกิจของตนเอง ได้หยุดงานชั่วคราวเนื่องจากเจ็บป่วย หักพักผ่อน หรือหยุดพักงานด้วยเหตุผลอื่น ๆ ทั้งนี้ ไม่คำนึงถึงว่าจะได้รับเงินค่าจ้างในระหว่างที่หยุดงานหรือไม่ ตลอดจนผู้ซึ่งในสลิปคำแห่งการสำรวจไม่ได้ทำงานและไม่ได้ทำงานทำ เพราะรอการบรรจุเข้าทำงานหรือรอกลับเข้าทำงานในหน้าที่เดิมในกำหนดเวลา 30 วัน นับจากวันสัมภาษณ์
 - 3.3 บุคคลซึ่งทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจ หรือในไร่นา เกษตรของหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์กันทางญาติ ทางกรรมสิทธิ์ หรือการอุปถัมภ์เลี้ยงดูในฐานะบุตรธิดา
- ✓ 4. สถานภาพทำงาน
สถานภาพทำงานในการสำรวจแรงงานแบ่งออกเป็น 5 อย่าง คือ
 - 4.1 นายจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ตนเองเป็นเจ้าของ เพื่อผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และได้มีการจ้างบุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปมาช่วยทำงานในฐานะลูกจ้าง
 - 4.2 ลูกจ้างรัฐบาล หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานในหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยได้รับค่าจ้าง ลูกจ้างรัฐบาล ไคแก่ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

4.3 ลูกจ้างเอกชน หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยได้รับค่าจ้างในสถานธุรกิจ ซึ่งไม่ใช่หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และมีนายจ้างเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

4.4 ผู้ทำงานสอนตัว หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองด้วยตนเอง หรือได้ดำเนินการร่วมกับผู้อื่นในรูปของห้างหุ้นส่วน โดยหวังผลกำไร หรือส่วนแบ่ง และไม่จ้างบุคคลอื่นมาทำงานในฐานะลูกจ้าง

4.5 ผู้ทำงานให้แก่ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในไร่นาเกษตร หรือในธุรกิจของหัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเป็นเครือญาติ หรือโดยการสมรส หรือการอุปถัมภ์เลี้ยงดูในฐานะบุตรธิดา

5. อาชีพ หมายถึง ชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่

งานอาชีพ หมายถึง

1. งานที่ทำแล้วได้รับค่าจ้าง เงินเดือน หรือสิ่งตอบแทน โดยไม่คำนึงถึงว่าจะได้รับในรูปเงินสดหรือสิ่งของ หรือ

2. งานที่ทำโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือผลกำไรให้แก่ธุรกิจของหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ หรือโดยการสมรส หรือโดยการอุปถัมภ์เลี้ยงดูในฐานะบุตรธิดา

6. ครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยครัวเรือนหนึ่งคนคือบุคคลซึ่งจัดหาอาหารและจัดหาสิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพ โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นซึ่งอาจพำนักอยู่ในเคหะสถานเดียวกัน และครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน

7. ครัวเรือนพิเศษ หมายถึง ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายคนอยู่กินร่วมกัน ครัวเรือนพิเศษได้แก่ที่พักคนงาน หอพักซึ่งไม่ใช่หอพักนักเรียนโดยเฉพาะ

8. ครัวเรือนสถาบัน หมายถึง ผู้ที่อยู่ในสถานกักกัน พระ ทหาร ซึ่งอยู่ร่วมกันในกรม กองทหาร โดยไม่แยกที่อยู่เป็นสัดส่วนเฉพาะคนหรือเฉพาะครัวเรือน นักเรียนที่อยู่ในประจำที่โรงเรียนหรือในหอพักนักเรียน เป็นต้น

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

1. เป็นแนวทางพิจารณาแนะแนวอาชีพแก่ผู้ประสงค์จะทำงานหรือประกอบการ
พิจารณาจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีแรงงานพอเพียงและสอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. ข้อมูลสถิติที่ได้จากการสำรวจ อาจจะนำไปใช้พิจารณาร่างนโยบายใช้
แรงงานของชาติอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยในการวางแผนนโยบายจัดการไม่มีการทำ
และการนำแรงงานของชาติมาใช้ได้เต็มที่

3. ใช้เปรียบเทียบการใช้แรงงานกับประเทศที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน
กับประเทศไทยได้ว่า ประเทศไทยได้มีระดับการใช้แรงงานที่ด้อยกว่าประเทศเพียงไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย